

være trygge. For der er efter min mening ingen tvivl om, at man bliver nødt til at finde en teknologineutral ordning.

Det kan såmænd godt være, at SF's oprindelige forslag var teknologineutralt, det havde så bare en række andre uheldige elementer, og i forhold til teknologineutraliteten er der to ting at vælge imellem: Man kan lave en licensordning, hvor man belaster alle mennesker uanset indtægt lige meget, det er efter vores opfattelse asocialt, men dog bestemt teknologineutralt, eller man kan gøre det via finansloven.

Selvfølgelig kan man godt i det danske Folketing lave aftaler via finansloven, som holder mere end 1 år; det findes der jo mange eksempler på. Jeg synes sådan set, at hvis der kom en klar tilkendegivelse fra regeringspartierne om, at man vidste og havde erkendt, at blankbåndsvederlagsordningen var ved at blive udfaset af teknologiske grunde, og man sagde helt klart, at man var enig i, at der skulle findes en løsning, som kompenserede fuldt ud for det, og det eneste udestående sådan set var, om det skulle være en medielicensordning eller det skulle være en finansløvs løsning, så ville man berolige kunstnerne, og vi andre ville ikke have ret meget at klage over.

Tænk at opnå to så gode resultater på en gang: at have lukket munden på oppositionen og have gjort kunstnerne glade. Derfor forstår jeg ikke, hvorfor regeringen eller regeringspartierne ikke bare går op og siger, at det har jeg helt ret i, og sådan bliver det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 151: Forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. (Omfanget af behandling på de regionale sygehuse, vurdering af forældreuegnethed, lempelse af ægdonationsreglerne og forlængelse af opbevaringstiden for nedfrosne æg).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 26/1 2006. Første behandling 2/2 2006. Betænkning 17/5 2006).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under et.

Forhandling

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil godt starte med i hvert fald at behandle de elementer i ændringsforslagene, som jeg tror er mindre kontroversielle, men hvor vi alligevel synes, det er vigtigt at gøre opmærksom på dem. Vi står lidt i den situation i den nuværende lovgivning, at hvis en af forældrene har brug for sæddonation eller ægdonation, kan de få det ifølge lovgivningen, men hvis begge forældre er infertile, det vil sige, at hvis begge forældre ikke kan få børn, ikke er i stand til at reproducere af sig selv, kan de ikke få behandling.

Det mener vi fra SF's side er en logik, som i hvert fald stiller de forældre, hvor begge forældre har en sygdom, som gør, at de ikke kan få børn, i en situation, hvor de ikke kan få hjælp. Det synes vi er urimeligt, og derfor har vi stillet et ændringsforslag sammen med oppositionspartierne om, at de par, hvor begge parter, både manden og kvinden, ikke kan få børn, også skal kunne få hjælp fremover.

Så har vi selvfølgelig en diskussion om, hvorvidt det stadig væk skal være staten, der skal bestemme, hvordan folk skal leve, for at de kan få kunstig befrugtning – altså det, at staten skal have et afgørende ord at sige i forbindelse med, at de mennesker, der vælger at leve sammen med en person af deres eget køn, ikke skulle kunne få hjælp. Der vil jeg meget gerne trække nogle elementer frem, og jeg taler til det liberale frisind hos Venstre og håber på, de vil lytte, og håber på, at vi kan få opbakning til vores ændringsforslag fra oppositionens side.

Vi har jo ved flere lejligheder hørt Venstre love personer i det lesbiske miljø, som i dag ikke kan få behandling, at de ville kunne få behandlingen. Der har vi sådan set hørt statsministeren, der udtalte sig op til folketingsvalget 2005, love, at han ville arbejde for, at kunstig befrugtning af lesbiske kunne blive tilladt af det danske Folketing. Det er sådan set noget, han sagde til Sønderdagsavisen i 1997, og som han så i valgkampen erklærede at han selvfølgelig står inde for.

Tilsvarende har vi også hørt andre folketingsmedlemmer, som har bakket op om denne linje – også Venstres politiske ordfører har bakket op omkring den linje. Det vil jeg meget gerne kvittere for, og jeg vil også gerne kvittere for, at også andre fra Venstre har bakket op om den linje, at homoseksuelle og lesbiske skulle have adgang til kunstig befrugtning.

Jeg håber meget og tror på, at der vil være Venstremedlemmer i dag, som vil kunne bakke op om oppositionens forslag, så vi kan få denne sag afgjort, og vi kan få den hjælp til de kvinder, der lever i lesbiske forhold, som de har brug for og har haft brug for længe, så de kan få adgang til den behandling.

Vi ved jo, at den behandling er til stede i Sverige. Vi ved, at den behandling og den mulighed er til stede i en lang række andre europæiske lande, så mon ikke Danmark skulle komme med nu også i den gode gruppe af europæiske lande, som ikke vurderer folks civilstand – hvorvidt de er gift med en mand eller ej – før de kan få en behandling for barnløshed?

Formanden:

Tak til hr. Kamal Qureshi. Så går vi til ordfører-rækken fra den øverste ende. Hr. Jørgen Winther som ordfører.

Jørgen Winther (V):

Der findes mange forskellige politiske holdninger i Venstre til kunstig befrugtning. På et så ud-

præget etisk område vil vi ikke presse hinanden. I Venstre har vi det nemlig bedst, når hvert enkelt medlem udtrykker sin mening og så stemmer efter den overbevisning, man nu har på etiske områder. Det har vi en god og lang tradition for i Venstre.

Lad mig prøve at beskrive, hvordan situationen nu her er i Venstre. Nogle Venstremedlemmer mener stadig, at kun et par bestående af en mand og en kvinde kan få lægelig behandling til kunstig befrugtning. Men det er også min faste overbevisning, at et meget stort flertal i Venstres folketingsgruppe er helt enige i den holdning, jeg har, nemlig at læger på et privathospital gerne må hjælpe enlige og lesbiske kvinder til behandling med kunstig befrugtning.

Venstre er nemlig et moderne parti, der ikke behøver at have den samme holdning til det her i ét århundrede som i det næste århundrede.

Jeg kan godt sige, at Socialdemokraterne også har skiftet holdning på det her område. Vi kan se på, hvad fru Tove Lindbo Larsen sagde for ca. 10 år siden:

Jeg mener også, der skal være krav om samliv mellem mænd og kvinder, da det må anses at være i barnets tarv at have både en far og en mor.

Det var Socialdemokratiets holdning der for ca. 10 år siden. Så vi er altså mange politikere og partier, der er ved at skifte holdning her.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg har ønsket at stille et ændringsforslag. Det kom hr. Kamal Qureshi også til. Det har jeg forsøgt, og det vides også. Det er altså sådan, at den konservative regeringspartner ikke har været vildt begejstret for det ændringsforslag, og derfor har jeg så valgt ikke at stille det.

Så har vi oppositionens ændringsforslag. Det stemmer jeg nej til, og det tror jeg også at en stor del af Venstres folketingsgruppe vil gøre. Men nogle Venstremedlemmer har det meget svært med det begrænsede valg af ændringsforslag, vi i dag kan stemme om. De ville gerne have stemt for det ændringsforslag, som jeg havde ønsket at komme med, men det kan de desværre ikke.

Kl. 14.25

Rigtig mange i Venstres folketingsgruppe har den opfattelse, at enlige og lesbiske skal have mulighed for at kunne blive behandlet med kunstig befrugtning af læger på privathospitalerne, men ikke inden for det offentlige sygehusvæsen. Man mener også, at der skal være fuld brugerbetaling på området.

Når det ændringsforslag, som mange af os ønsker, ikke er til afstemning, får det den konsekvens, at nogle af Venstres medlemmer føler sig meget fastlåste. Derfor må de træffe et ret svært valg: Er det vigtigst for de enkelte Venstremedlemmer, at de enlige og lesbiske kan blive behandlet af læger, eller er det vigtigst, at denne behandling ikke skal finde sted på offentlige sygehuse, altså hvor det bliver gratis?

Nogle af Venstres medlemmer vil så nok alligevel støtte oppositionens forslag, fordi de skal træffe et valg, selv om de inderst inde er imod, at denne behandling med kunstig befrugtning skal finde sted i det offentlige sygehusvæsen og være gratis.

Jeg ved på nuværende tidspunkt ikke klart, hvor mange Venstremedlemmer, der vil trykke på den grønne knap og stemme ja til oppositionens forslag, hvor mange Venstremedlemmer der vil trykke på den gule knap og derved undlade at stemme, eller hvor mange der vil trykke på den røde knap og stemme imod. Det får vi se.

Men jeg vil samtidig sige, at jeg nok efter afstemningen vil bede om, at forslaget kommer tilbage til behandling i Sundhedsudvalget, så vi kan se nærmere på, hvordan afstemningen er gået, og se på, hvad vi så skal gøre i denne situation.

Sagen er jo i korthed den, at en jordemoder i dag kan foretage insemination af enlige og lesbiske. Der findes i dag en enkelt jordemoder, der foretager 1.800 inseminationer årligt. Der er vi så nogle Venstrefolk, der siger, hvad sker der dog ved, at det er en læge, der gør det i stedet for en jordemoder? Jeg mener faktisk, at der er tale om et kvalitetsløft, hvis det er sådan, at en læge gør det i stedet for en jordemoder.

Jeg synes, at tiderne har ændret sig meget, og jeg har også den opfattelse, at familiebegrebet har ændret sig. Familiebegrebet er ikke det, det var engang. I dag er det mere et kærlighedsfællesskab, som lige så godt kan bestå af to kvinder med et fælles barn som af fader, moder og børn. Der sker mange ændringer af samfundet, og et moderne parti er også parat til at indrette sig efter, hvordan ændringerne er.

Så må jeg til sidst sige helt klart, for sådan er det: Jeg har skiftet holdning på det her område. Det var mig, der for ca. 10 år siden kom med forslaget om, at kunstig befrugtning kun må tilbydes kvinder, som er gift, eller som lever sammen med en mand i et ægteskabslignende forhold. Det mente jeg dengang, og det har jeg ment i nogle år, og dengang jeg sagde det, mente fak-

tisk hele Venstres folketingsgruppe det. Nu har der været nogle folketingsvalg siden, nogle Venstremedlemmer har ændret holdning, der er jo kommet nogle nye unge til, og Venstre er et parti, der er i bevægelse, Venstre er et parti, der tager bestik af, hvad man egentlig synes er mest fornuftigt, og der er stor forskel på, hvordan familiebegrebet er i dag, og hvordan det var for ca. 10 år siden.

Jeg har den personlige holdning, at jeg synes, at enlige og lesbiske skal have mulighed for at blive kunstigt befrugtet, men det skal ske på et privathospital eller på en privatklinik, for jeg synes ikke, det er en offentlig sygehusopgave, at man skal behandle noget, som man ikke direkte kan kalde en sygdom.

Nu får vi se, hvordan hele debatten går, og hvordan afstemningen går. Jeg må sige, at det bliver en lidt spændende dag, for jeg tror ikke, der er nogen, der på nuværende tidspunkt helt har overblik over det hele.

Formanden:

Så er der nogle korte bemærkninger til ordføreren, først fru Karen J. Klint.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg har et par spørgsmål til Venstres ordfører, og det er sådan nogle lidt direkte spørgsmål:

Kan Venstres ordfører bekræfte, at kvinder i dag, der lever i heteroseksuelle parforhold, ikke konsekvent bliver sundhedsmæssigt undersøgt, så det ikke kun er, hvis man har en sygdomslidelse, at man bliver behandlet i det offentlige? Det er jo relativt nemt at sige ja og nej til.

Så har jeg et andet spørgsmål, og det går på: Er man kun et moderne parti, hvis man støtter privathospitalerne? Er man kun et moderne parti i bevægelse, hvis man støtter privathospitalerne?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Til det første spørgsmål angående et heteroseksuelt ægtepar eller par: Hvis en kvinde ikke kan blive gravid på almindelig måde, mand og kvinde sammen, så er det sådan, at der ikke altid foretages de helt grundige undersøgelser. Man kan så sige, at det er unaturligt, at en mand og en kvinde ikke kan få børn, og at der er tale om en eller anden form for defekt, men at begynde at undersøge ud i alle ekstremer er der ikke be-

hov for. Så situationen er den, at der hjælper man også.

Angående det med privathospitaler, og om det er moderne holdninger, vil jeg sige, at det er nogle grundlæggende holdninger, Venstre har, at vi synes, at privathospitaler er et udmærket supplement, hvis man skal have rettet en næse, have noget væk fra øjnene, være mere moderne og alt muligt andet, og der synes vi, at de gør noget meget sundt og fornuftigt. Hvis man så ønsker at få børn og man er enlig eller lesbisk, synes vi også, det er rimeligt, at man selv skal betale. Det er så den grundlæggende politiske holdning, vi har. Der har vi ikke skiftet holdning; den har vi haft i mange, mange år.

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil da gerne kvittere for hr. Jørgen Winthers svar, også med hensyn til netop det, at man ikke sundhedstester alle. Det kunne jo være, det var en tålmodighedstest, nogle skulle have, i stedet for en sundhedstest, for det kan jo lige så godt være på grund af manglende tålmodighed eller uheldige omstændigheder, at en kvinde ikke bliver gravid inden for den frist, mennesker i dag sætter af til det. Så det er helt o.k.

Jeg vil heller ikke i dag gå sådan specielt hårdt til hr. Jørgen Winther. Jeg vil hellere se, hvordan afstemningen falder ud i det nye, moderne parti, som vi ser her, for det er jo helt legalt at skifte holdning. Hr. Jørgen Winther har ret i, at Socialdemokraterne også har skiftet holdning til det, men det har vi netop ud fra, at det jo ikke er at sygeliggøre det at være lesbisk, for det er en ligestilling nu, fordi andre heller ikke bliver sundhedstestet.

Vi har ikke som gruppe behov for sådan at være specielt splittet i det her, for den proces, der har været i mit moderne parti, har netop været hen imod, at vi nu godt tør stå sammen vedrørende etiske forhold, der kan være svære. Der kan være andre etiske forhold, vi endnu ikke er parat til at stå sammen om, og sådan er vi jo forskellige. Så jeg vil bare kvittere for, at det er o.k.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg siger bestemt tak for den venlige forståelse hos fru Karen Klint. Det var jeg ikke helt forberedt på, men tak for det.

Så vil jeg sige, at det med at stå samlet i etiske forslag bestræber vi os også på i Venstre, men

hvis vi mærker, der er nogle, der sådan af hjertet virkelig ønsker at have en afvigende holdning i forhold til, hvad flertallet har, så har vi stor, fuld respekt for det, for der er altså nogle partiprogrammer, hvor etiske ting ikke kan skrives ind, så det passer ind i det hele.

Tænk bare på abortlovgivningen. Det var i 1970'erne, vi fik fri abort her i Danmark. Tænk på alle de partier, der indtil den dag havde den holdning, at en ung kvinde ikke selv kunne vælge abort. Der er jo sket utrolig meget, tænk på K.K. Steincke og de holdninger, han havde.

Så vil jeg også lige minde hr. Kamal Qureshi om, at fru Margrete Auken fra SF, som jo altså er en fremsynet politiker – hun er ikke i Folketinget mere – har sagt:

Et barn har ret til en far, og det bør ikke kun gælde, når forældrene går fra hinanden, men også når barnet bliver til.

Så Margrete Auken havde den helt klare holdning, da vi debatterede det her i 1996, at der skulle være en mor og en far, for at man kunne blive hjulpet. Så tingene ændrer sig, og det er vi også nogle politikere der gør.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg takker hr. Jørgen Winther for historielektionen og vil så gerne give nogle informationer til de mange Venstremedlemmer, der er til stede, og som jeg håber på mangler nogle argumenter for, hvordan de skal stemme. Så lad mig prøve at give nogle informationer, som man måske ikke altid lige er klar over.

Hvis samtlige de lesbiske par, som i dag lever i registreret partnerskab, skulle vælge at benytte sig af tilbuddet om kunstig befrugtning, ville det koste mindre end 2 mio. kr. – det vil sige, hvis samtlige gjorde det. Der er intet, der tyder på, at samtlige vil ønske en sådan behandling. Så det er ikke noget, der vælter nogen sygehusbudgetter eller nogen budgetter i det offentlige.

Så det, som jeg egentlig synes valget står meget klart imellem, og det synes jeg også hr. Jørgen Winther tydeliggjorde, er: Hvis man stemmer imod oppositionens forslag, åbner man faktisk for et forbud, man fastholder altså det eksisterende forbud mod, at lesbiske skal kunne få adgang til kunstig befrugtning, hvorimod man, hvis man stemmer for vores forslag, åbner for en mulighed, som de lesbiske kan benytte sig af, og som ikke på nogen måde vælter de offentlige budgetter.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Vi synes jo, det helt overordnet er et rigtig godt lovforslag, der rummer forbedringer på flere punkter, men det er klart, at det spørgsmål, som vi taler om nu, der handler om de enliges og lesbiske kvinders muligheder for at få adgang til kunstig befrugtning, er os magtpåliggende, og det er, fordi det her handler om de meget grundlæggende principper.

Jeg synes, at første spørgsmål, man skal stille sig selv, når man skal tage stilling til det her, handler om: Tror man på, at enlige og homoseksuelle forældre er lige så gode forældre som heteroseksuelle? Hvis man kan svare ja til det og sige, at de er nøjagtig lige så gode på godt og ondt, som vi jo alle sammen er, så mener jeg ikke, der er andre løsninger end at stemme ja til det her ændringsforslag. Enhver anden model vil blive opfattet som diskrimination, og det vil være diskrimination.

Kl. 14.35

Så ved jeg godt, at der er den her argumentation om, at de jo ikke er syge, og når nu også hr. Jørgen Winther er ude i bekendelser, så kan jeg sige, at der har jeg også selv været. Det er jo rigtigt, at vi har et sygehusvæsen, som kun er for de syge, men sagen er, at kunstig befrugtning allerede i dag er et helt anderledes område. Vi behandler massevis af heteroseksuelle par, som ikke er syge, de er uforklarligt barnløse. Derfor synes jeg, at man skal sige, at konsekvensen er, at alle skal stilles lige, og det gør man ikke, hvis man lander på nogen som helst andre modeller end den, vi har lagt op til.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg tror, der er lidt forvirring vedrørende ordførerne. Vi er faktisk stadig væk under punktet korte bemærkninger til Venstres ordfører hr. Jørgen Winther. Så der er en lang ordførerrække efter hr. Jørgen Winther, og den næste er fru Karen Klint som ordfører.

Karen J. Klint (S):

Ja, en gang imellem kan proceduren jo godt være lidt forvirrende, også når vi pludselig står heroppe til korte bemærkninger og ikke på vores plads.

Det, jeg gerne vil sige om Socialdemokraternes ordfører til hele lovforslaget i dag og altså i min ordførertale, er, at vi faktisk synes, at det på mange områder er et meget godt lovforslag. Det er godt, at vi får revideret loven, og også at vi får

åbnet for nogle flere muligheder, at vi får åbnet for muligheden for kunstig befrugtning for par uden fælles børn, at vi åbner op for adgangen til at få opsat overskydende nedfrosne æg inden for en periode på 5 år.

Der er så bare lige det aber dabej ved det, at behandlingsmetoden i dag jo heldigvis er så lempelig for de kvinder, der skal igennem en hormonbehandling, at det ikke er sikkert, at der er ret mange æg, der vil være velegnet til nedfrysning, og derfor er det også godt, at vi så også åbner for en mulighed mere, nemlig at raske kvinder, der ikke ellers er i behandling, kan donere æg, for der vil blive et underskud af æg med de nye metoder, man bruger i dag. Det er jo godt for kvinden, at hun skal igennem en skånsom metode, men det er jo ikke så godt, hvis vi så ikke får nogle æg til de par, som har brug for et æg.

Så synes vi også, det er dejligt, at vi nu får defineret og får drøftet, hvad forældreegnethed er, også at vi får sat nogle lovrammer, så det fagpersonale, der skal tage stilling til, hvilke mennesker de vil hjælpe med loven og mulighederne for kunstig befrugtning, nu ikke står i det usikre dilemma, hvordan de skal håndtere forældreuegnetheden. Det er rigtig godt.

Vi havde ønsket at få en dialog med ministeren om forskellige former for donoranonymitet, mere fleksible ordninger, et flerstrengt system. Vi er lidt ærgerlige over de meget kontante afvisninger, vi har fået af det, også af at få nedsat et udvalg, der skulle se på nogle etiske og sundhedsmæssige aspekter, så vi ikke bare sådan lige med det samme siger, at vi skal åbne for fuld anonymitet.

Vi synes faktisk godt, der kunne være grader af anonymitet, også f.eks. set i lyset af, om kønsceller skal kunne spores senere hen. Vi ved jo ikke endnu, om man om 20 år måske finder nogle nye sygdomme, der er bundet op på kønsceller, og derfor kunne det være meget fornuftigt, at vi allerede nu gav lovhjælp til eller pligt til, at der skulle være en grad af sporbarhed, så det er muligt finde frem til en donor; ikke nødvendigvis sådan for at bryde anonymiteten mellem donor og modtager eller de børn, der kommer ud af det, men for at man kan gå tilbage og se, om der var noget her, der forskningsmæssigt eller sundhedsmæssigt er kommet noget ny viden omkring.

Vi vil tage vare på, at vi til efteråret får en debat om det, også fordi vi jo under foretræde har fået at vide, at man sagtens kan håndtere et fler-

strengt system for donoranonymiteten, så det synes vi at vi skal have med.

Så er Socialdemokraterne også med i det, vi her sådan lidt forenklet sagt kan kalde den dobbelte donorsituation, altså, hvor man får både fremmed æg og fremmed sæd, fordi vi tror, det er meget vigtigt for mennesker, som er barnløse, at de får nogle muligheder, og der synes vi så, at vi skal udnytte de muligheder, der er for det, også selv om det betyder en dobbelt donor.

Jeg ved godt, der er nogle, der synes, at det måske er for fremmed igen, og jeg ved også godt, at man ikke vil være enig med mig, men så vil jeg sammenligne det med, at adoptivbørns sociale forældre jo også begge to er ubiologiske forældre, og så vil man sige, at der er barnet jo født i forvejen. Men vi tror, det er meget vigtigt, at vi også får børn i Danmark, som har danske ønskeforældre, og derfor vil vi gerne være med til at bruge nogle nye teknologiske muligheder for at sikre det.

KL 14.40

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak, jeg beder ordføreren blive på talerstolen. Er der nogen, der ønsker korte bemærkninger? Det er ikke tilfældet. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

Det er jo sådan, at lov om kunstig befrugtning gennem tiderne har affødt stor debat, og jeg husker tydeligt, da vi havde debatten her for et par år siden, hvor den udmøntede sig i 33 ændringsforslag. Foreløbig er der kun to hovedændringsforslag, så det bliver jo lidt spændende, om det bliver ved det.

Men alt i alt kan vi tilslutte os lovforslaget, som det ligger her. Vi synes, der er nogle gode taktik i det her forslag, også det, at vi ændrer nedfrysningstiden fra 2 til 5 år. Det synes vi giver barnløse par nogle gode muligheder for en bedre planlægning af en familieførøgelse.

En anden ting er ægdonation. Det er jo også en grænse, der har flyttet sig, og vi synes, der er en idé i, at man nu anonymt fra en rask kvinde har mulighed for at donere æg til en anden kvinde. Så ligger vi også parallelt med sæddonationens regler.

Vi ved også, at det har været svært her i Danmark netop at få æg, og mange barnløse har måttet rejse til udlandet for at få deres ønsker opfyldt, og vi synes, at vi nu imødegår det ved at sige god for denne del af lovforslaget.

Jeg synes også, det har været væsentligt med den her lovgivning, at vi har været inde og kigge på forældreegnetheden, også fordi der har været nogle eksempler, som vi synes har været grænseoverskridende, og nu bliver der så en lægefaglig vurdering af, om et barn kan komme til verden i en familie. Hvis der er problemer, har lægen mulighed for at gå ind og sige fra. Her tænker jeg naturligvis på, det kan være sociale problemer, men det kan også være misbrugsproblemer.

Jeg går over til ændringsforslagene, for det er jo faktisk dem, andenbehandlingen knytter sig meget til, og det er vel nok dem, der er stor bevågenhed omkring. De to ændringsforslag, der er stillet, kan Dansk Folkeparti ikke tilslutte sig.

Jeg vil først kommentere forslaget om ligestilling af kvinders adgang til kunstig befrugtning uanset civil stand og seksuel orientering. Vi mener stadig væk, og det har været en rød tråd i vores politik, at det er af afgørende betydning, at et barn vokser op i en familie med både en far og en mor. Nu ved jeg udmærket, at der er nogle, der vil sige, at masser af børn vokser op uden en far eller en mor, og det går da heldigvis også helt fint i de fleste tilfælde. Men vi synes imidlertid, at vi gang på gang, når det diskuteres, mangler den vinkel, at staten ikke med sin lovgivning må forhindre børn i at få en far. Desuden er der en mening fra naturens side med, at der skal en mand og en kvinde til at skabe et barn.

Tit og ofte går argumentationen også på at give lesbiske kvinder adgang til kunstig befrugtning på det offentlige regning, så man sikrer dem sikker sæd. Men krøllen på den historie bør også være, at mænds sæd normalt ikke bliver tjekket, inden vi kvinder får børn med dem. Det er et vilkår, kvinder før og nu har måttet leve med, og jeg nævner det blot for fuldkommenhedens skyld.

Jeg vil gerne slå fast, at vi intet har imod lesbiske eller bøsser, men kravet fra denne gruppe med en anden seksuel orientering er, at de vil ligestilles med heteroseksuelle mænd og kvinder med hensyn til muligheden for at få børn, og det kan vi ikke imødekomme. Det er barnets tarv, der er afgørende i denne sag, og efter vores vurdering sætter naturen grænser – og skal dansk lovgivning bestemme naturens grænser?

Hvad angår det andet ændringsforslag om æg- og sæddonation til en mand og en kvinde, der lever i et parlignende forhold, henholder vi os til, at det ufødte barn som udgangspunkt skal

have et genetisk ophav, som det kan forholde sig til senere i livet.

Fagre nye verden sætter skred i grænserne og konsekvenserne for vores børn, og det er begrundelsen for, at vi siger nej til ændringsforslagene.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg må sige, at jeg bliver dybt forundret, hver gang vi har diskussionerne om kunstig befrugtning, og når folk taler om det naturlige, hvad naturen gør og ikke gør. Er det ikke korrekt, at diskussionen i dag handler om kunstig befrugtning, som ikke har en pind med naturen at gøre? Det her handler om, at vi med medicinsk indgreb går ind og modarbejder naturens orden, som har sagt, at der er nogle par, der ikke skal have børn, uanset om det er, fordi manden er infertil eller kvinden er infertil eller det har nogle andre årsager. Hvis det var, vi skulle følge naturens gang, som fru Birthe Skaarup lægger op til, skulle vi jo fjerne enhver form for tilbud om kunstig befrugtning og sige: Naturen har bestemt, at I ikke kan blive forældre, og det er bare ærgerligt.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg vil sige til hr. Kamal Qureshi, at naturen har bestemt, at en kvinde og en kvinde ikke kan få børn sammen, og det er det, vi henholder os til, og ikke det, at der er kommet den nye teknologi, som hr. Kamal Qureshi taler om.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jamen naturen har jo også bestemt, at kvinder, som f.eks. ikke har ægløsning, ikke skal kunne få børn. Det har naturen jo bestemt. Naturen har også bestemt, at mænd, der ikke kan producere sæd, ikke skal kunne få børn. Det er jo nogle naturlige begrænsninger, som vi går hen og overruler med de her ting. Så hvis man skal være et naturligt parti – og det kan man jo sagtens være, men man behøver jo ikke at være det – hvis man skal være et parti, der siger, at sådan skal det være, så skal budskabet til de mænd, der ikke kan producere sæd, eller de kvinder, der ikke kan producere æg, jo være: Naturen har bestemt, at I ikke kan få børn, og vi underlægger os naturens orden.

Eller for den sags skyld kunne vi også sige til de mange andre i det danske sundhedsvæsen, som ad naturens vej har nogle sygdomme eller lignende: Naturen har bestemt, at I skal lide af den her sygdom – det er bare ærgerligt. Hele lægevidenskaben er jo netop på trods af naturen.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Naturen har bestemt, at to kvinder, der lever i et parlignende forhold, ikke kan få børn. Det er det, jeg opponerer ud fra. Det andet tror jeg ikke at jeg behøver at forklare den her forsamling.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

I formiddags diskuterede Tinget ihærdigt og længe ulighed i sundheden, ulighed inden for sundhedsvæsenet for forskellige kategorier. Vil Dansk Folkepartis ordfører forklare, hvordan Dansk Folkeparti med dette forslag og den indstilling fremmer ligheden blandt danskerne inden for sundhedsvæsenet og i sundheden?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er en køn roden sammen. Det har jo intet at gøre med det forslag, der blev diskuteret i formiddags, vedrørende ulighed i sundhedsvæsenet. Det var om, hvorvidt rig og fattig skulle have samme adgang til sundhedsydelser. Det her er noget helt andet vi diskuterer.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

For mig handler det her altså også om en vis form for lighed: lighed for kvinder. Uanset civil status, uanset hvilket parforhold man lever i, bør dette Ting indføre lighed for alle kvinder med hensyn til at få børn, og det undrer mig i den grad, at Dansk Folkepartis ordfører ikke kan se sammenhængen imellem den debat, vi havde i formiddag, og det, som man nu er i færd med at gøre.

Kl. 14.50

Så kunne jeg tænke mig at spørge Dansk Folkepartis ordfører, om hun kan bekræfte, at alle undersøgelser viser, at de børn, som vokser op i det, man vel i Dansk Folkepartis optik kalder normalfamilier med en far og en mor, sådan set har det lige så godt, trives lige så godt som børn, der vokser op i andre slags familier, det være sig hos enlige mødre, enlige fædre eller hos par, hvor parforholdet består af to kvinder eller to

mænd. Er der den store forskel? Kan Dansk Folkeparti bekræfte, at alle undersøgelser viser, at der ingen forskel er?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg sagde tidligere, at vi i Dansk Folkeparti ikke har noget imod bøsser og lesbiske. Men de har altså en anden seksuel orientering, og det må de selvfølgelig drage konsekvenserne af.

Når jeg står her på denne talerstol, siger jeg også, at jeg ikke vil forhindre et barn i at få en far, og det er faktisk det, vi gør ved at vedtage den her lovgivning. Vi har bestemt i Dansk Folkeparti, at det ikke er os her i Folketinget, der skal lovgive om, om et barn skal have en far.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Først lige en kort bemærkning til det med naturen, og hvor meget man skal tage den alvorligt. Der vil jeg blot sige, at jeg egentlig har meget forståelse for argumentet. Der er meget godt i naturen, men hvis det nu er, at der ved at give enlige og lesbiske kvinder adgang til det her kommer glade børn ud af det og der kommer glade forældre ud af det, så er det, jeg begynder at have svært ved at synes, at naturen er det absolut højeste, man skal rette sig efter. Men jeg forstår i og for sig meget godt argumenterne. Det er jo et helt grundlæggende holdnings-spørgsmål.

Jeg vil spørge til noget helt andet, som er det andet ændringsforslag, vi har oppe, med hensyn til par, der er 100 pct. infertile, hvor både kvinden og manden er infertile, og hvor der både skal gives æg og sæd for at få en kunstig befrugtning. Der kunne jeg godt tænke mig at høre Dansk Folkepartis ordfører: Hvilket signal sender man – for det er nok det, der har været afgørende for mig og for os – f.eks. til forældre, der adopterer, hvis man herfra siger, at børn skal have mindst én biologisk forælder?

Jeg synes, det er et problem, når man i øvrigt ser, at der er masser af par i det her land, der adopterer, og hvor ingen af forældrene er biologiske.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jamen vi er da ikke i tvivl om, at der kan komme glade børn ud af børn, der bor sammen med lesbiske. Der er slet ingen tvivl om det, det er slet ikke det, det handler om her, synes jeg. Vi har

hele tiden sagt, at det er det ufødte barns tarv, vi forsvarer her, og det vil vi have lov til. Vi vil ikke lovgive endnu en gang om, at et barn ikke skal have lov til at have en far. Sådan er det.

Med hensyn til det andet ændringsforslag om infertile par. Det har vi naturligvis drøftet i vores folketingsgruppe. Det er jo sådan, at hele tiden flytter vi grænser, vi flytter grænser på baggrund af en ny teknologi, og vi siger bare, at her stopper vi. Det er et barn, der fødes, uden at man ved, hvem de genetiske forældre er. I øjeblikket har vi fuld anonymitet i forbindelse med æg- og sæddonation eller i hvert tilfælde sæddonation, og vi får det jo også i forbindelse med ægdonation. Det er det, vi henholder os til.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Vi går til den næste ordfører i rækken, og det er fru Pia Christmas-Møller.

Pia Christmas-Møller (KF):

Når man skal tage stilling til de mange spørgsmål, der knytter sig til kunstig befrugtning, er det efter Det Konservative Folkepartis opfattelse spørgsmål, man skal tage udgangspunkt i et personligt livssyn for at besvare. Derfor er vi selvfølgelig også fritstillede i vores folketingsgruppe.

Kl. 14.55

Men efter grundige drøftelser viser det sig, at vi i alt overvejende grad er enige. Jeg tror faktisk ikke, der vil være nogen dissens, når vi kommer til afstemningen om de to ændringsforslag, vi skal tage stilling til her om lidt.

For os er der ingen tvivl om, at udgangspunktet igen og igen må være, hvad der er barnets tarv, og det fører til, at det under ingen omstændigheder for os kan blive et spørgsmål om, hvem der skal betale, det offentlige eller det private, lige så lidt som det kan blive et spørgsmål om diskrimination af den ene eller den anden.

Vi forstår godt, at mange voksne har et fuldstændig legitimt ønske om at blive forældre. Det er meget legitimt og forståeligt, men det er bare ikke det afgørende, når det ønske kolliderer med hensynet til barnets tarv. For os må hensynet til barnets tarv have forrang, særlig når man som voksen og som lovgiver skal tage stilling.

Det er jo de endnu ufødte børn, der skal leve med konsekvenserne af de beslutninger, vi træffer her i dag. Og hvad er det så for konsekvenser, der lægges op til? Jo, der lægges op til med det ene ændringsforslag, at en bestemt gruppe børn pr. definition skal afskæres fra at kende de-

res far. Det synes vi ikke om. Det vil vi ikke være med til at træffe beslutning om.

Vi ved godt, at der ude i det virkelige liv er mange, som ikke kender deres fædrene ophav og ikke rigtig har mulighed for at granske sig frem til det. Sådan er livet nu engang så mangfoldigt og indimellem også lidt tilfældigt. Det har vi ikke tænkt os at gøre os forestillinger om vi kan lave om på. Men der er forskel på at acceptere det virkelige livs mangfoldighed og søge at systematisere en model, hvorefter en bestemt gruppe børn ikke får mulighed for at kende deres far. Det er det ene forslag, som vi altså siger pænt nej tak til.

Det andet forslag lægger op til, at der skal være mulighed for både at have en anonym far og en anonym mor. Heller ikke det forslag kan finde tilslutning i den konservative folketingsgruppe, simpelt hen fordi vi mener, at det som udgangspunkt er det optimale, at man har mulighed for at kende sit ophav, i realiteten både det mødre og det fædre. Vi vil altså ikke som lovgivere være med til at systematisere en samfundsmodel, hvor meget store grupper børn er afskåret fra at kende både deres far og deres mor.

De fleste mennesker kommer til et tidspunkt i deres tilværelse, hvor de faktisk gerne vil vide, hvorfra de kommer. Det afskærer vi dem fra nogen sinde at få svar på. Vi er i det hele taget meget skeptiske over for anonymiteten, også den anonymitet, der allerede i dag findes i lovgivningen. Vi vil ikke være med til at udvide anonymiteten.

Derfor siger vi klart nej til begge ændringsforslag, og for os handler det altså ikke om økonomi. Det handler ikke om, hvorvidt det er offentligt eller privat finansieret. Det afgørende er, hvad der er i barnets interesse, og der har vi altså fundet frem til, at det er i barnets interesse i udgangspunktet at have mulighed for både at kende far og mor.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Vi har ofte hørt diskussionen om barnets tarv, og derfor synes jeg, det er meget, meget vigtigt at få sagt, at der ikke er en eneste af de undersøgelser, der er lavet, der påpeger, at børn, der lever i homoseksuelle familier, børn, der vokser op med homoseksuelle forældre, er ringere stillet end børn, der vokser op i alle mulige andre familier med heteroseksuelle forældre.

Så har vi alle sammen i vores omgivelser venner, hvor vi siger, at de aldrig nogen sinde burde have fået børn, og andre, hvor vi siger, at det er ærgerligt, at de ikke kan få børn. Sådan tror jeg vi kan nævne hundredvis af eksempler. Altså, jeg har nogle homoseksuelle venner, som jeg til enhver tid ville overlade mine børn til, hvis der skulle ske noget med os forældre, og også omvendt kan man sagtens tage eksempler ud.

Men jeg synes, det er vigtigt at få slået fast, at der ikke er en eneste videnskabelig undersøgelse, der viser, at børn, der vokser op hos homoseksuelle forældre, har det ringere end andre børn. Er det ikke korrekt, vil jeg spørge fru Pia Christmas-Møller?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

For os handler det ikke om en videnskabelig undersøgelse, for os handler det ikke om at tvivle på homoseksuelles evne til at være omsorgsfulde forældre, i det hele taget udvise kærlighed og omsorg over for andre. Det har vi fuld tillid til at homoseksuelle kan lige så godt som heteroseksuelle. Det skal overhovedet ikke betvivles. Derfor kan man komme med alle de undersøgelser, man vil. Jeg tror, det er rigtigt, at der ikke er nogen undersøgelser, der viser, at homoseksuelle skulle være dårligere til at omgås børn og udvise omsorg over for børn. Det er slet ikke omdrejningspunktet for vores stillingtagen.

Kl. 15.00

Omdrejningspunktet for vores stillingtagen er, hvad vi mener er det optimale, og at vi som lovgivere i udgangspunktet skal sikre børnene optimale muligheder og vilkår. At livet så udfolder sig med mange forskellige tildragelser og tilskikkelser er jo en kendsgerning. Og her er det fuldstændig rigtigt, at jeg har det som hr. Kamal Qureshi: Jeg ville også trygt overlade børn i homoseksuelles varetægt, i hvert fald de homoseksuelle, som kan udvise kærlig omsorg, og det kan langt de fleste, lige så vel som langt de fleste heteroseksuelle kan.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg erkender, at det godt kan være, at det bare er mig, der er forvirret. Det er ikke første gang, det sker, og det er sikkert heller ikke sidste gang. For jeg synes, at det er fint nok at have den holdning, at det ideelt set burde være en mand og en kvinde, der skal være forældre til et barn. Det er fair nok at have den moralske holdning eller ha-

ve den holdning, at sådan bør det være, men jeg bliver bare forvirret, i det øjeblik man siger, at det er af hensyn til barnet, man gør det. For hvis man gør det af hensyn til barnet, er det vel også væsentligt at vide, hvordan børn har det med henholdsvis homoseksuelle og heteroseksuelle forældre.

Hvis det er sådan, at fru Pia Christmas-Møller og jeg kan blive enige om, at børn har det lige godt eller lige dårligt, og at det ikke er afhængigt af forældrenes seksuelle orientering eller af, om det er to kvinder eller to mænd eller et blandet par så at sige, der er forældre, lider barnet vel ingen skade eller bliver ringere stillet. Det er sådan set bare et ønske, vi kan have, og som ikke har noget at gøre med, hvordan børnene har det.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu forholder det sig sådan, at en undersøgelse kun kan sige noget om det, man undersøger. Hvad kan man undersøge? Man kan kun undersøge det, man spørger om. Og her er det typisk fysiske ting og ting, man er i stand til at formulere.

Vi er i den konservative folketingsgruppe af den opfattelse, at det i udgangspunktet er en fordel for et barn at blive påvirket både af det mandlige billede og af det kvindelige billede under opvæksten. Det mener vi faktisk også, når det drejer sig om folkeskolen, daginstitutionerne og lignende. Alt andet lige er det en fordel at få påvirkninger fra begge køn.

I øvrigt må jeg sige til hr. Kamal Qureshi, at det stadig væk er sådan, at det er en forudsætning for livet, undfangelsen, at både en mand og en kvinde på en eller anden måde er involveret. Det må vi dog kunne blive enige om er en videnskabelig kendsgerning.

Så det korte af det lange er jo, at homoseksuelle bestemt er i stand til at give fysisk omsorg og også kærlighed og alle mulige gode ting, men at man altså ikke kan lave om på kønnet, og vi tror på, at det er en fordel at få påvirkning fra begge køn.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Som det er sagt før, er det et glimrende lovfor-slag – jeg takker for de venlige smil. Det er et ud-mærket lovforslag, der ligger her, og der er klare

forbedringer på en række punkter. Det gælder ægdonation, hvor alle kvinder nu kan give æg i modsætning til i dag, hvor det kræver, at man selv er i behandling med kunstig befrugtning, og så gælder det opbevaringstiden, der nu for-længes til 5 år. Det er klare forbedringer, som jeg tror vi alle er enige om.

Der er så nogle punkter, hvor vi ikke er enige, og hvor vi er medforslagsstillere til nogle ændringsforslag. Det ene, jeg vil komme ind på, drejer sig om det her med anonymitet. Som ud-gangspunkt er vores holdning, at det er barnets tarv at kende sit biologiske ophav. Derfor har vi – også i erkendelse af at det er meget kompli-ceret stof, og at der også er spørgsmålet om, hvor-dan det vil virke, hvis man over night indførte et krav om, at nu skulle alle donorer være kendte og ikke anonyme – kigget på muligheden for at indføre et tostrengt system, som rummer den fordel, at det vil give en valgmulighed både for donorerne, der vil kunne vælge at være anonyme eller ikkeanonyme, og for forældrene, der kan vælge anonym donor eller ikkeanonym don-or. Det synes vi på mange måder, i hvert fald på skrivebordsplan, rummer nogle muligheder.

KI. 15.05

Men hvis vi skulle have den her model op at stå, ville det kræve et noget grundigere arbejde, og vi har spurgt ministeren, som har afvist det. Derfor har vi faktisk heller ikke været i stand til at komme med en mere konkret model for, hvor-dan man kunne lave det her, og det beklager vi dybt, for vi tror på, at det kunne være en forbed-ring set fra børnenes vinkel. Den er der jo man-ge, der er optaget af her i dag, så det kunne pas-sende være noget, vi kiggede lidt nærmere på, og vi vil fortsætte med at slå for den her forbed-ring af anonymiteten.

Det bringer mig over til at omtale det andet ændringsforslag, som handler om 100 pct. infertile par, og der mener vi, at sådan som et moder-ne samfund fungerer, er det et mærkeligt sted at sætte grænsen, at vi ikke vil give kunstig be-frugtning til par, hvor både kvinden og manden er infertile.

Det er en kunstig grænse på den måde, at vi jo for længst har sagt, at den der meget klassiske kernefamilie baseret på biologisk ophav, far, mor og børn, har vi sådan set forladt. Jeg læste engang, at det er noget i retning af 9 pct. af hus-holdningerne i det her land, der består af far, mor og to børn, så man kan rolig sige, at det ganske Danmark har bevæget sig i en helt anden retning. Det er jo ganske få, det drejer sig om,

men vi synes, at det vil være en mulighed for mennesker til at kunne få et barn. Og vi tror på, at de her børn vil få det lige så godt som andre.

Til sidst angående de lesbiskes og enliges adgang til kunstig befrugtning vil jeg sige, som jeg var inde på før, at det er en meget principiel sag, og vi mener, at udgangspunktet for enhver herinde som sagt må være spørgsmålet: Tror man, at enlige og lesbiske kan være lige så gode forældre som heteroseksuelle forældre? Det har vi en fast overbevisning om at de kan, og det handler om, at de både kan være gode og dårlige forældre, men så er det nogle helt andre ting, det handler om. Det handler ikke om seksuel orientering.

Vi mener, at hvis man har det synspunkt, at de er lige så gode forældre, giver det ikke meget mening at stemme imod det ændringsforslag, der er i dag. Det vil blive opfattet som diskrimination, for hvad vil folk sige? De vil sige: De siger, at vi er lige så gode forældre, men vi skal betale. De to ender tror jeg at man har meget svært ved at få til at mødes.

Derfor synes jeg, at konsekvensen – jeg har selv som sagt tænkt rigtig længe og grundigt over det og faktisk også skiftet mening i løbet af det sidste halve år – er, at man ikke kan lande på andet, end at man må stemme for det her ændringsforslag, også i erkendelse af at kunstig befrugtning er et helt anderledes område end andre behandlingsområder i sygehusvæsenet.

I sygehusvæsenet er det sådan i dag, at man skal have en diagnose for at få behandling, men sådan er det ikke med hensyn til kunstig befrugtning. Der er masser af par, der får kunstig befrugtning, uden at de har den ringeste diagnose. De er såkaldt uforklarligt barnløse, og alligevel sætter man behandlingen i gang, og det synes jeg er fint. Man spørger dem ikke, om de nu har været aktive nok hjemme på lagenet. Man siger bare, at det er fair nok og giver en behandling. På samme måde synes jeg at vi skal behandle enlige og lesbiske.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Min korte bemærkning drejer sig om en drøftelse af et flerstrengt anonymitets- og donor-korpsystem, samtykkeerklæringsystem, så det er mere en invitation til, at vi hen over sommeren måske kunne finde ud af at lave et beslutningsforslag eller noget andet, hvor vi kan få genoptaget debatten. Jeg siger det for at holde lidt fast i, om det var rigtigt forstået, at De Radi-

kale gerne vil være med til at holde fast i debatten og også uddybe og udvide den, sådan at vi kan blive klogere på området.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Ja, det vil jeg gerne give tilsagn om, og jeg synes det er en supergod idé. Det, vi har brug for, er at få noget konkret viden og nogle konkrete modeller til, hvordan man faktisk kunne gøre det, så jeg synes det er en god idé.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er flere, der har bedt om ordet uden for ordførerrækken. Først er det hr. Jens Rohde.

Kl. 15.10

Jens Rohde (V):

Jeg kan forstå på min gode kollega hr. Jørgen Winther, at hvis man skal være et moderne menneske, skal man skifte holdning i den her sag over årene. Det kan jeg ikke helt prale af.

Første gang, jeg stod på Folketingets talerstol, var den 19. juni 1998, og dengang holdt jeg følgende tale, som jeg gerne vil have lov til at læse op. Selv om man altid skal være varsom med at gentage sine taler, vil jeg gøre en undtagelse denne gang:

I Venstre er vi et mindretal, der stemmer for ophævelse af forbuddet mod kunstig befrugtning af enlige og lesbiske. På det mindretals vegne tør jeg godt slå fast, at dette er et spørgsmål, der er meget vanskeligt at tage stilling til. Derfor er det også magtpåliggende for os at bidrage med vores begrundelse for at stemme ja til det foreliggende forslag.

Vi ved jo godt, at når man driver politik, er man nødt til at se på, hvordan klaveret egentlig spiller i samfundet. Hvor gerne vi end ville, er der ingen, der kan garantere børnene, at de kommer til at vokse op med en far og en mor. Jeg tror, at vi alle kender en del enlige, som får børn, og selv om jeg personligt synes, at nogle af dem af forskellige grunde burde have tænkt sig lidt om, ville det være at gå temmelig vidt, hvis vi som politikere skulle til at forbyde det. Vi kender vel også alle forældrepar, der er skilt, og i nogle tilfælde ser børnene heller aldrig deres far. Endelig har vi i forvejen mange tilfælde, hvor børn ikke kender deres biologiske far.

Der er ikke nogen af disse tilfælde, der er optimale for barnet, men det centrale i det her er, at vi ikke kan lovgive os ud af de problematikker.

Den nuværende lovgivning kan ikke forhindre enlige og lesbiske i at få børn. De kan vælge at gøre det på den naturlige måde – jeg tror såmænd, der er mange mænd, der gerne vil stille sig til rådighed – og barnet vil aldrig nogen sinde kende den biologiske far alligevel.

Man kan også vælge at rejse til Holland for at få foretaget det lægelige indgreb, eller man kan vælge at spille i det store lotteri og få foretaget indgrebet af en af de kvaksalvere, som sådan et forbud altid får frem på markedet. Sidstnævnte er ikke alene uheldigt, det er også farligt, og det er faktisk også derfor, vi tillader abort i Danmark.

Vi mener også, at den nuværende lov, det nuværende forbud er diskriminerende, uanset om man kan lide det eller ej. Hvert enkelt menneske må tage ansvaret for de børn, som det måtte sætte i verden. Det er og bliver et forældreansvar, men skal der være konsekvens i forældreansvaret som begreb, må der også være tale om et forældrevalg. Derfor stemmer vi for ændring af denne lov og ophævelse af dette forbud.

Det sagde jeg i 1998 på vegne af et lille mindretal i Venstres gruppe, og det samme kan jeg sige i dag. Vi er en lille gruppe i Venstre, som stemmer ja til det ændringsforslag, som er stillet af oppositionen, fordi vi mener, at det forbud, der er, er diskriminerende.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det er jo en historisk dag i dag, så jeg vil også bruge den historiske dag til som socialdemokrat at rose Venstres ordfører, hr. Jens Rohde. Tak, fordi der er nogle i Venstre, der godt vil være med til at stemme efter overbevisning og hjælpe den her sag godt igennem, og så er det jo spændende, når vi om lidt skal trykke på knapperne, om der er nok til at vedtage det, og det ser jeg frem til.

Men en kvittering og ros for det mandsmod, der skal til for at stå op her og tale farmand og andre lidt imod.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Som nogle siger, er dagen ikke omme, før den tykke dame har sunget, og dagen er jo ikke omme endnu, så lad os vente og se, om den bliver historisk. Det håber jeg den gør. Jeg vil også meget gerne rose dem, som bakker op om forslaget, og jeg håber også, det bliver en dag, hvor vi

får lavet den ændring, som mange har kæmpet for i rigtig lang tid.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Ros eller ej, det kan man gøre, som man vil. Man har jo nogle holdninger, og dem har man lov til at have, og man har også lov til at give udtryk for dem her i Folketingssalen.

Kl. 15.15

Jeg synes, at mentaliteten efterhånden er blevet lidt kønsløs og lidt åndsforladt på en eller anden måde. Det er måske det, der er kommet ud af den seksuelle frigørelse, og det kan man jo så også tage en diskussion om.

Folk har jo lov til at gøre, hvad de vil inden for lovens rammer, og det gør de så også allerede. Men jeg synes blot, at lovgiverne ikke i udgangspunktet bør statsautorisere et fravær af faderen. Det synes jeg er signalværdien, og det er konsekvensen i dag, hvis ændringsforslagene bliver vedtaget.

Jeg vil også godt sige, at en mand efterhånden er blevet reduceret til en skakbrik, der flyttes frem og tilbage på brættet alt efter den politiske dagsorden.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Ja, hvad skal man næsten sige? Jeg er ikke vant til sådan at blive rost af socialdemokrater og SF'ere, det er jo næsten bekymrende i sig selv. Men i den her sag vil jeg da gerne kvittere for de pæne ord.

Jeg hører ikke til dem, der mener, at vi skal lave signallovgivning. Jeg mener faktisk, at det er endnu mere forkert at lave signallovgivning, når denne signallovgivning er åbenlyst diskriminerende. Det er en holdning, som jeg har, og den kan fru Birthe Skaarup så vælge at kalde kønsløs. Altså, meget er jeg blevet kaldt, men kønsløs, det var en nyhed. Det er kun nogle få uger siden, jeg blev kaldt sexistisk, og begge dele kan da i hvert fald ikke være rigtige.

Men under alle omstændigheder er vi altså nogle stykker i Venstre, der synes, at det forbud, vi har, er diskriminerende, og at det derfor bør ophæves. Derfor stemmer vi ja til det ændringsforslag, som oppositionen har stillet, og det står vi selvfølgelig fuldstændig ved.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg skal give ordet til fru Birgitte Josefsen uden for ordførerrækken.

Birgitte Josefsen (V):

Jeg vil alene forholde mig til det ene af de stillede ændringsforslag. Som loven om kunstig befrugtning er i dag, er det jo sådan, at både cykel-smed og bager kan tilbyde kvinder kunstig befrugtning, og det bryder jeg mig ganske enkelt ikke om. I Venstre er vi af den opfattelse, at vi hele tiden skal have øje for at højne niveauet på sundhedsområdet; det er en sag, som vi om nogen er optaget af, også når det gælder kunstig befrugtning.

Vi er ligeledes en del i Venstre, der har den holdning, at der skal være muligheder for behandling for alle på et højt fagligt niveau, og sådan er det jo ikke i dag. Lesbiske og enlige kan ikke tilbydes kunstig befrugtning på et højt fagligt niveau, og det vil vi gerne at man kan ændre på.

I dag er vi så af forskellige årsager i den situation, at der foreligger et ændringsforslag, der kan ændre på netop det forhold. Det kan så hjælpe os i forhold til den holdning, vi har om at hæve niveauet for det faglige indhold.

Den anden del af det er, at det ændringsforslag, der ligger på bordet, gør, at man så siger ja til at tilbyde det i det offentlige regi. Så langt vil vi ikke gå. Vi synes, at det offentlige regi skal være forbeholdt dem, der af andre årsager end dem, jeg har påpeget her, har brug for en behandling. Derfor ser vi gerne opgaven løst i det private sundhedsvæsen og med selvbetaling.

Derfor er vi i den situation, når vi kommer til afstemningen, at vi ikke kan trykke på hverken den røde eller den grønne knap, og derfor vil vi med fast hånd trykke på den gule knap.

Vi synes, at det skal være sådan i fremtiden, at alle skal have muligheder for behandling på et højt niveau. Men vi vil gerne, som jeg siger, have det delt op, så vi bruger det offentlige sundhedsvæsen til dem, der har brug for behandling, fordi de ikke kan blive gravide. De, der har truffet et bevidst valg af partner og ud fra en anden seksuel retning, må så ty til egne lommer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 15.20

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

I betragtning af afstemningens særlige karakter agter jeg at give god tid til, at medlemmerne kan indfinde sig på deres pladser, så afstemningen finder sted om ret få minutter.

Medlemmerne har nu haft mulighed for at indfinde sig på deres pladser, og vi går til afstemning.

Kl. 15.25

Afstemning

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges med 53 stemmer mod 52; 5 stemte hverken for eller imod. (*Jubel fra salen*).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg må bede om stilhed.

Ændringsforslag nr. 1 og 2 og 5-9 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 45 stemte for, 63 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 173: Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Ophævelse af eksklusivbestemmelser og krav om foreningsmedlemskab i praksissektoren). Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen). (Fremsat 15/3 2006. Første behandling 31/3 2006. Betænkning 17/5 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.